

DZIAŁ I GEOGRAFIA. METEOROLOGIA

CHAPTER I GEOGRAPHY. METEOROLOGY

Uwagi metodologiczne

1. Dane meteorologiczne prezentowane w rozdziale obrazują w ogólnym zarysie warunki naturalne panujące na terenie Łodzi. Dane pochodzą z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego (IMGW), dysponującego siecią obserwacyjno-pomiarową. W skład sieci wchodzi stacje meteorologiczne i hydrologiczno-meteorologiczne.

Stacje Hydrologiczno-Meteorologiczne (synoptyczne) prowadzą obserwacje i pomiary elementów meteorologicznych co godzinę, natomiast do obliczeń średnich dobowych i ekstremalnych korzysta się z ośmiu obserwacji na dobę.

2. Posterunki meteorologiczne prowadzą obserwacje podstawowych elementów meteorologicznych minimum cztery razy na dobę.

Wykaz stacji meteorologicznych, z których zaprezentowano dane meteorologiczne uwzględnia stacje IMGW wchodzące w skład Regionalnej Bazy Sieci Synoptycznej (RBSN) w Europie.

Methodological notes

1. Meteorological data presented in this chapter in general illustrate natural conditions in Łódź. The data are provided by the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute (IMGW) having in disposal observational and measurement network. Meteorological and hydro-meteorological stations are components of this network.

(Synoptic) Hydro-Meteorological Stations carry out observations and measurements of meteorological elements every hour; however, average daily and extreme values are calculated on the basis of 8 observations per day.

2. Meteorological posts carry out observations of basic meteorological elements four times a day.

A list of meteorological stations, from which the meteorological data were taken, includes IMGW stations covered by Regional Basic Synoptic Network in Europe.

Uwagi metodologiczne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni miasta** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. poz. 1390), wcześniej – Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 393).

2. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” – jednostek organizacyjnych (włączając fermy przemysłowego chowu zwierząt oraz zakłady zajmujące się produkcją roślinną) wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;
- 2) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

3. **Zużycie wody** obejmuje ilość wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pochodzącej z ujęć własnych bądź z sieci wodociągowej lub zakupionej od innych jednostek. Stanowi sumę zużycia wody na cele:

- przemysłowe – woda zużyta na cele produkcyjne, eksploatacyjne, socjalne i administracyjne (za wyjątkiem wody dostarczanej do budynków mieszkalnych np. zakładowych) z wyłączeniem wody sprzedanej oraz strat wody w sieci;
- rolnictwa i leśnictwa – woda zużyta jest tożsama z wodą pobraną do napełniania i uzupełniania stawów rybnych;
- eksploatacji sieci wodociągowej – woda dostarczona: gospodarstwom domowym, indywidualnym gospodarstwom rolnym i osobom zamieszkałym w obiektach długotrwałego zbiorowego zakwaterowania (np. internaty, domy dziecka, domy opieki społecznej, klasztory itp.), przedsiębiorcom i zakładom produkcyjnym we wszystkich działach gospodarki narodowej – niezależnie czy została zużyta na cele produkcyjne czy socjalno-bytowe (np. w łaźniach, stołówkach, budynkach biurowych) oraz pozostałe cele.

Methodological notes

1. Information regarding the **geodesic status and directions in city land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the land register introduced by the Regulation of the Minister of Development, Labour and Technology of 27 July 2021 on the register of land and buildings (Journal of Laws item 1390), formerly – of the Minister of Regional Development and Construction of 29 March 2001 (Journal of Laws 2019 item 393).

2. Information regarding **water withdrawal** concern:

- 1) in the “for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)” item – organisational units (including industrial livestock farming and crop production plants) making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually;
- 2) in the item “exploitation of water supply network” item – all entities supervising the work of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, water service plants, workplaces, etc.).

3. **Water consumption** consists of the amount of water used for the needs of national economy and population, coming from either own intakes or a water supply network or purchased from other entities. It is the sum of water used for the purposes of:

- industry – water used for production, operational, administrative and social purposes (excluding water delivered to residential buildings located e.g. within plant’s premises) except for water sold by the industrial plant or losses from water supply networks;
- agriculture and forestry – consumed water equals water withdrawal for filling and refilling fish ponds;
- exploitation of a water supply network – water delivered to: households, private farms and residents of longterm collective accommodation facilities (e.g. dormitories, orphanages, nursing homes, monasteries, etc.), entrepreneurs and manufacturing plants in all sectors of national economy – irrespective of whether it was used for industrial or social and living purposes (e.g. in bathhouses, canteens, office buildings) and other purposes.

4. Dane o **ściekach przemysłowych** dotyczą ścieków niebędących ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałych w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będących ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, które odprowadzane są urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Dane o **ściekach komunalnych** obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda (lub będących pod zarządkiem samorządów terytorialnych) oraz przez zbiorczą kanalizację wojewódzkich zakładów usług wodnych, spółdzielnie mieszkaniowe, kółka rolnicze i zakłady pracy (przemysłowe, rolnicze, budowlane itp. obsługujące domy mieszkalne).

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi, jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczy ulegających osadzeniu lub flotacji.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię pracującą na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku, gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

4. Data on **industrial wastewater** concern non-residential sewage, rainwater or thawed water, wastewater produced as a result of commercial, industrial, storage, transportation or service activity as well as wastewater mixed with sewage produced by another entity, yet discharged by a sewage network of a given plant.

Data on **municipal wastewater** concern sewage discharged by a sewage network by entities managed by companies and plants supplying water and discharging wastewater, whose establishing body is a voivode (or which are under the management of territorial self-governments) as well as discharged by collective sewage system of voivodship waterworks, housing cooperatives, agricultural production co-operatives and workplaces (industrial, agricultural, construction etc., providing their services to residential buildings).

Wastewater requiring treatment is understood as wastewater discharged by means of channels or open ditch systems directly into waters, into the ground or to sewage network from entities engaged in production (including polluted cooling water and polluted water from drainage of mines and construction sites), other entities as well as households.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater sewage.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Data on **population connected to wastewater treatment plants** are presented on the basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

5. Informacje o emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późn. zm).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co m.in. zapewnia zachowanie ciągłości i porównywalności wyników badania. Zbiorowość ta może być powiększona jedynie w szczególnych wypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych; siedlisk zagrożonych wyginieciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; krajobrazu; zieleni w miastach i wsiach; zadrzewień.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098, z późn. zm.).

Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej,

5. Information regarding emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality as well as **the systems reducing such pollutants and the effects of their utilization** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986 on payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, as amended).

The established group of surveyed entities maintained annually which i.a. ensures comparability of data, may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high threshold of pollutant emission.

Data regarding emission of particulate and gaseous pollutants include organized emission (from technological and heating facilities) and unorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

Emission volumes from various sources and of different pollutant types were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. Nature protection consists in maintenance, sustainable use and renewal of natural resources, objects and elements of nature such as: wild plants, animals and fungi; plants, animals and fungi under species protection; migratory animals; natural habitats; habitats threatened with extinction, rare and protected species of plants, animals and fungi; formations of animate and inanimate nature as well as fossil plant and animal remains; landscape; green belts within cities and villages; trees and shrubs outside the forest.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Act of 16 April 2004 on Nature Protection (Journal of Laws 2021 item 1098, as amended).

National park is a protected area distinguished for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, not smaller than 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

Nature reserve includes areas in a natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural habitats. It also protects habitats of plants, animals and fungi as well as formations and elements of inanimate nature, having essential environmental, scientific, cultural values or landscape features.

Landscape park is an area protected because of its natural, historical and cultural values as well as for landscape features. The aim of a landscape

wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcją korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, wychodnie skalne, skarpy itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyiska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, place, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Dane o odpadach od 2013 r. są opracowywane w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2021 r. poz. 779, z późn. zm.).

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów

park creation is preservation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape area includes areas protected because of their distinguished landscape characterized by various ecosystem types, valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation or functions of ecological corridors.

Documentation sites are places important for scientific and educational reasons, either not visible on the surface or visible ones, where geological formations, accumulations of fossils or mineral formations, caverns or rock shelters together with alluvial deposit grounds as well as parts of active and inactive opencast and underground workings are located.

Ecological areas are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, rock outcrops, scarps etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature or their clusters of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features, trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, karst springs, rocks, ravines, erratic boulders and caves.

Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, walkways, squares, benches, etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Green areas of the housing estates are located in residential areas and used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

7. Waste means any substance or object, whose holder discards, intends to discard or is required to discard.

Data on waste have been compiled on the basis of the Act of 14 December 2012 on Waste (Journal of Laws 2021 item 779, as amended).

8. Data on municipal waste concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which,

niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

9. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

because of its character or composition, is similar to waste from households.

9. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

DZIAŁ III ADMINISTRACJA SAMORZĄDOWA

Uwagi metodologiczne

1. Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju i siedzibą władz terytorialnych.

Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. reaktywowany został samorząd terytorialny.

2. Zgodnie z podziałem terytorialnym obowiązującym od dnia 1 stycznia 1999 r., określonym w ustawie z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96, poz. 603), Łódź ma status miasta na prawach powiatu.

Zgodnie z Nomenklaturą Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) – opracowaną na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej – wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007 r. (Dz. U. 2007 Nr 214, poz. 1573, z późn. zm.), Łódź ma status podregionu; prezentowane dane odpowiadają 3. poziomowi Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS3).

3. Władzę uchwałodawczą i funkcję kontrolną w samorządzie miasta sprawuje wybrana w wyborach powszechnych Rada Miejska. Samorządową władzą wykonawczą jest Prezydent Miasta, który przy pomocy Urzędu Miasta wykonuje uchwały Rady Miejskiej oraz inne zadania zlecone – w trybie ustawy lub porozumienia – przez administrację rządową.

Wybory do rad gmin I kadencji odbyły się 27 maja 1990 r., II kadencji – 19 czerwca 1994 r., III kadencji – 11 października 1998 r., IV kadencji – 27 października 2002 r., V kadencji – 12 listopada 2006 r., VI kadencji – 21 listopada 2010 r. i VII kadencji – 16 listopada 2014 r., VIII kadencji – 21 października 2018 r.

4. Grupowania radnych według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1145).

CHAPTER III SELF-GOVERNMENT ADMINISTRATION

Methodological notes

1. The gmina is the basic unit of the country's territorial division and seat of self-government authorities.

By the Law, dated 8 III 1990, a territorial self-government was reactivated.

2. In accordance with a territorial division obligatory since 1 January 1999, defined on the basis of the Act on Implementing of a New Fundamental Threetier Territorial Division of the Country dated 24 July 1998, (Journal of Laws No. 96, item 603), Łódź is a city with powiat status.

According to the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), compiled on the basis of Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in the countries of the European Union, which was introduced by the decree of the Council of Ministers dated 14 November 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1753, with later amendments), Łódź is a subregion; data presented for Łódź correspond to level 3 of the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NUTS3).

3. The City Council, elected in general elections, is a legislative and supervising body to the self-government of the city. The City Board is the self-government executive body which with the help of President of the City executes resolutions of the City Council as well as other tasks assigned, on the basis of law procedures or agreements, by the governmental administration.

The elections to term I of gmina councils took place on 27 May 1990, to term II – on 19 June 1994, to term III – on 11 October 1998, to term IV – on 27 October 2002, to term V – on 12 November 2006, to term VI – on 21 November 2010, to term VII – on 16 November 2014, to term VIII – on 21 October 2018.

4. The grouping of councillors by group of professions is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 August 2014 (Journal of Laws 2014 item 1145).

Uwagi metodologiczne

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r., Dz. U. z 2022 r. poz. 1138) i Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 września 1999 r., Dz. U. z 2022 r. poz. 859) lub innych ustaw szczególnych.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

U w a g a. Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z tym dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

3. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób. Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

5. **Straż Miejska** działa na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych

Methodological notes

1. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code (the Act of 6 June 1997, Journal of Laws 2022 item 1138) and the Fiscal Penal Code (the Act of 10 September 1999, Journal of Laws 2022 item 859) or other specific acts.

2. **An ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings, was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Fiscal Penal Code – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is **a detected crime**.

Note. Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. Thus data are not fully comparable with the data for previous years.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems.

3. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. Data regarding **road traffic accidents** covers events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred. **A road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

5. **The Municipal Police** operates on the basis of Law on Communities Guards dated 29 August 1997

(Dz. U. z 2021 poz. 1763) i podlega Prezydentowi Miasta Łodzi.

6. Państwowa Straż Pożarna powołana została na mocy ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2022 poz. 1115) jako zawodowa, umundurowana i wyposażona w specjalistyczny sprzęt formacja, przeznaczona do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.

Pożary są to niekontrolowane procesy palenia w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Dane o działalności Państwowej Straży Pożarnej podano zgodnie z odpowiednim rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego z dnia 3 lipca 2017 r. (Dz. U. z 2021 poz. 1737).

(Journal of Laws 2021 item 1763) and is subordinated to the President of the City of Łódź.

6. State Fire Service appointed by law dated 24 August 1991 on State Fire Service (Journal of Laws 2022 item 1115) the professional, uniformed and provided with special equipment unit, given for fighting against the fire, environmental disasters and other local threats.

Fire is out-of-control burning process in places not suitable for this.

Data concerning activity of the State Fire Service are given according to the respective decree of the Minister of the Interior and Administration on rules of organisation of the national system of rescue and fire extinguishing dated 3 July 2017 (Journal of Laws 2021 item 1737).

Uwagi metodologiczne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 20 maja 2002 r., 31 marca 2011 r. oraz 31 marca 2021 r.,
- 2) bilansów stanu i struktury ludności na terenie gminy. Bilanse ludności sporządzane są dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego,
- 3) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały oraz czasowy,
- 4) sprawozdawczości gmin – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt czasowy,
- 5) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach,
- 6) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 czerwca i 31 grudnia) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 1989–2009 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla lat 1999 (stan w dniu 31 grudnia), 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r.;
- dla lat 2010–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.;
- dla lat 2020 i 2021 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

3. Przez **ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność **w wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez **ludność w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz **ludność w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga jeszcze nie osiągnęła.

5. Ze względu na przepisy prawa obowiązujące w poszczególnych krajach – wyznaczające dolną

Methodological notes

1. Chapter's tables were compiled on the basis of:

- 1) the results of the Population and Housing Census as of 20 May 2002, 31 March 2011 and 31 March 2021,
- 2) the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census,
- 3) the registers of the Ministry of Digital Affairs on internal and international migration of population for permanent residence,
- 4) documentation of gminas regarding internal and international migration of population for temporary stay,
- 5) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths,
- 6) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data on population (as of 30 June and 31 December) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population, etc.) were compiled – unless otherwise stated – on the basis:

- for 1989–2009 – of the results of the National Population and Housing Census 2002, for 1999 (as of 31 December), 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31 December 2002;
- for 2010–2019 – of the results of the National Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 December 2011;
- for 2020 and 2021 – of the results of the National Population and Housing Census 2021.

3. The **working age population** refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. **Median age of population** is a parameter determining the exact age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

5. Due to national laws that set a lower age limit for marriage, censuses assume that marital status

granicę wieku umożliwiającego zawieranie związków małżeńskich – w spisach ludności przyjęto określanie stanu cywilnego dla osób w wieku 15 lat i więcej.

Zgodnie z prawem polskim występują cztery kategorie stanu cywilnego:

- kawaler, panna – osoby, które nigdy nie pozostawały w prawnym związku małżeńskim;
- żonaty, zamężna – osoby, których związek małżeński został zawarty zgodnie z prawem świeckim;
- wdowiec, wdowa – osoby, których prawne małżeństwo przestało istnieć z powodu śmierci współmałżonka;
- rozwiedziony, rozwiedziona – osoby, których małżeństwo zostało rozwiązane orzeczeniem sądu.

Osoby, w stosunku do małżeństwa których sąd orzekł separację z prawnego punktu widzenia – w dalszym ciągu pozostają w stanie małżeńskim.

6. Poziom wykształcenia ludności określa najwyższy ukończony poziom kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Poziom wykształcenia ustalany jest osobom w wieku 13 lat i więcej. Podstawą zaliczania wykształcenia do określonego poziomu było uzyskanie świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły. Zastosowano następującą klasyfikację poziomu wykształcenia: wyższe (łącznie z dyplomem ukończenia kolegium), średnie (łącznie z policealnym), zasadnicze zawodowe/branżowe (branżowe I stopnia), gimnazjalne, podstawowe ukończone, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.

7. Zgodnie z międzynarodowymi zaleceniami kraj urodzenia określono na podstawie granic państw aktualnych w momencie spisów tj. odpowiednio w dniu: 31 marca 2011 r. oraz 31 marca 2021 r., a nie w momencie urodzenia osoby.

Rozstrzygnięcie takie zostało przyjęte z uwagi na konieczność zabezpieczenia porównywalności, a przede wszystkim niedublowania danych w skali międzynarodowej.

Obywatelstwo oznacza prawną więź pomiędzy osobą a państwem. Nie wskazuje ono na pochodzenie etniczne tej osoby i jest niezależne od jej narodowości.

Osoba mająca obywatelstwo polskie, jak również polskie i inne niż polskie jest w Polsce traktowana zawsze jako obywatel polski (nie jest cudzoziemcem).

Cudzoziemcem jest każda osoba, która nie posiada polskiego obywatelstwa.

Bezpaństwowiec to osoba nieposiadająca obywatelstwa żadnego kraju (bezpaństwowcy są zaliczani do cudzoziemców).

8. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zamieszkania męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania żony przed ślubem),
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku,

is defined for persons aged 15 and older.

Under Polish law, there are four categories of marital status:

- single – persons who have never been legally married;
- married – persons whose marriage was contracted in accordance with secular law;
- widowed – persons whose legal marriage has ceased to exist because of the death of a spouse;
- divorced – persons whose marriage has been dissolved by a court decision.

Persons whose marriage has been legally separated by the court – continue to be married.

6. Educational level of population is defined by the highest level of education completed at school or trainings in other course or form, recognized in accordance with the educational system in force. Educational level is determined for persons age 13 years or more. The basis for recognizing education to be on the appropriate level was a certificate (diploma) obtained upon graduation from the appropriate school. The following classification of educational level has been used: tertiary (including college graduation diploma), secondary (including post-secondary), basic vocational/ sectoral, lower secondary, primary, primary not completed and without school education.

7. In accordance with international recommendations, the country of birth had to be specified by referring to the state borders valid at the moment of Census, i.e. as of: 31 March 2011 and 31 March 2021, and not on the day of birth.

Such a solution was applied with a view to ensure comparability, and especially to avoid data duplication on the international scale.

Citizenship is defined as a particular connection (legal bond) between a person and the State. It does not show the ethnic origin and is not dependent on nationality.

The person having Polish citizenship and Polish and non-Polish – in Poland always is a person with Polish citizenship (not a foreigner). Foreigner is every person, which does not possess Polish citizenship. Stateless person is a person not having any citizenship (a stateless person is counting as a foreigner).

8. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used),
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of

gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),

- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
- urodzenia – według miejsca zamieszkania matki noworodka,
- zgony – według miejsca zamieszkania osoby zmarłej.

9. Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu częściowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

10. Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

11. **Prognoza ludności do 2050 r.** opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 grudnia 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 stycznia 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji zmian w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych.

12. Dane o **migracjach wewnętrznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta).

13. Dane o **migracjach zagranicznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniu osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

14. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

husband is used),

- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken),
- births – according to the mother's place of permanent residence,
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

9. Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

10. Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

11. **Population projection until 2050** was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 December 2013 (in administrative division valid as 1 January 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

12. Data regarding **internal migration of the population** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town).

13. Data regarding **international migration of the population** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

14. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 June.

Uwagi metodologiczne

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Nie ujęto w nich pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

2. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 grudnia** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób **w głównym miejscu pracy**.

3. Informacje o **ruchu zatrudnionych** obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez zakład pracy lub pracownika (łącznie ze zwolnieniami grupowymi); osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy; osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

4. Dane o **wynagrodzeniach** podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

5. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą

Methodological notes

1. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income. Data do not include persons employed in budgetary entities conducting activity in the scope of national defence and public safety.

2. Data concerning **employment as of 31 December** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to **the main workplace**.

3. Information regarding **labour turnover** concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees). These data concern the number of hires and the number of terminations and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employer or the employee (including group dismissals); persons who have retired or been granted a disability pension; persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of interentities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

Hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 December from the year preceding the surveyed year.

Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees.

4. Data regarding **wages and salaries** are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

5. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the

z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązująca od 1 czerwca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2021 r. poz. 1100, z późn. zm.) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi włączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

6. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Spisów.

7. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku”.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

8. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspo-

Law dated 20 April 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004 (Journal of Laws 2021 item 1100, as amended) are classified as unemployed.

Unemployed person is a person aged 18 and more and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work, capable of work and ready to take full-time employment (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam covering this school curriculum) or tertiary schools in part-time programme, registered in the local labour office competent for his/her place of residence (permanent or temporary), and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the law.

6. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The unemployment rate is calculated including employed persons on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the results of the census.

7. Information on accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information on accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from “Statistical accident report”.

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents for which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

8. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason, leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing

zycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip;
- during a training session within the scope of national self-defence;
- while performing tasks ordered by trade union organisations functioning at the employer's.

DZIAŁ VII INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi metodologiczne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Źródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

CHAPTER VII MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

Methodological notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the length of the water supply, the sewage systems and gas supply system includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water supply and gas supply network** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 – gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply, sewage and gas supply connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or in case of the sewage system – with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Dane o zużyciu energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustalono w oparciu o zaliczkowy system opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służącej do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejnego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 284).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (np. hoteli pracowniczych, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanymi (np. pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z kilku lub jednej izby, łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony trwałymi ścianami w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeżeli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniu** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie:

- 1) wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 marca 2011 r. i 2021 r.;
- 2) bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia, w każdorazowym podziale administracyjnym.

Data regarding the **consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line – with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 April 1997 Energetic law (Journal of Laws 2020 item 284) with later amendments.

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (e.g., employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (e.g., animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodeled for residential purposes, structurally separated by permanent walls within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding **the number of rooms** in a dwelling also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms were located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The useful floor area of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of:

- 1) the results of the Population and Housing Census as of 31 March 2011 and 2021;
- 2) the balance of dwelling stocks, as of 31 December, in each administrative division.

3. W Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2011 i 2021 do zasobów mieszkaniowych zaliczono mieszkania zamieszkane i niezamieszkane, które w przyszłości mogą stać się mieszkaniem zamieszkanymi, tj. mieszkania przeznaczone do stałego, czasowego lub sezonowego zamieszkania (tzw. drugie mieszkanie) oraz mieszkania wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej i o nieustalonym przeznaczeniu.

4. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2010–2019 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2011, od 2020 r. – wyniki spisu 2021, jeśli nie zaznaczono inaczej), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

5. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone w instalacje w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

6. **Dodatek mieszkaniowy** jest powszechnym i okresowym świadczeniem pieniężnym, wynikającym z przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1561). Ma on charakter okresowy – przynajmniej się go bowiem na okres 6 miesięcy z możliwością ponownego przyznania w razie dalszego spełnienia ustawowych warunków. Wypłata dodatków mieszkaniowych stanowi zadanie własne gminy.

Dodatek mieszkaniowy stanowi różnicę pomiędzy wydatkami mieszkaniowymi przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu mieszkalnego a częścią wydatków ponoszonych przez osobę, której przyznany jest dodatek.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 2267) o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wysokość dodatku mieszkaniowego nie może przekraczać 70% faktycznych wydatków ponoszonych przez gospodarstwo domowe za lokal mieszkalny (związanych z czynszem, kosztami eksploatacji, jak również opłatami za energię cieplną, wodę i odbiór nieczystości ciekłych). Rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć lub obniżyć, nie więcej niż o 20 p. proc., wysokość wskaźników procentowych.

7. Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora;

3. In the Population and Housing Census 2011 and 2021 dwelling stocks include inhabited and uninhabited dwellings, which in the future can become inhabited dwellings, i.e. dwellings for permanent, temporary or seasonal residence (so-called second dwelling) as well as dwellings used for conducting economic activity and without established purpose.

4. **Balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census (for the years 2010–2019 the basis constituted the results of 2011 census, since 2020 – the results of 2021 census, unless otherwise indicated), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases in dwelling stocks.

5. Data regarding the **number of dwellings fitted with installations** include the modernization of dwellings belonging to housing cooperatives, gminas, employers, condominiums and public building society dwellings as well as the estimate of the increase of dwellings which were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.

6. **Housing allowance** is a common and temporary form of financial aid, stipulated in the provision of the Law on Dwelling Rent and Housing Allowances, dated 21 June 2001 (Journal of Laws of 2022 item 1561). Housing allowance is temporary – granted for a period of 6 months with an option of renewal in the event of further fulfilment of the statutory requirements. Payment of housing allowances is the gmina's own discretion.

The amount of housing allowance is the difference between the housing expenses incurred by the standard useful floor area of an occupied dwelling unit and that part of the expenses incurred by the person to whom the benefit is granted.

Accordance to the Law on the Income of Local Government units, dated 13 November 2003 (Journal of Laws 2022 item 2267), the amount of the housing allowance mustn't exceed 70% of the actual expenditure expenses, incurred by the household for dwelling, related to rent, maintenance costs, and charges for heat energy, water and liquid waste collection. The municipal council, by resolution, may increase or decrease, not more than 20 percentage points, the amount of percentages.

7. Information regarding **dwellings completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons, foundations, churches and religious associations, intended for the own use of the investor;

- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku;
  - **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
  - **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
  - **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
  - **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego.
8. W związku ze zmianą metodologiczną, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o mieszkaniach, powierzchni użytkowej oraz izbach oddanych do użytkowania przeliczono zgodnie z nowo obowiązującą metodologią.
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit;
  - **cooperative construction** concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives;
  - **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
  - **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
  - **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit from the state bank BGK.
8. Due to methodological change, since 2018, data regarding effects of "private construction" realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction "for sale or rent". Data on dwellings, useful floor and rooms completed are recalculated according to the new methodology.

Uwagi metodologiczne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.), ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.).

Od 1 września 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która wprowadziła 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią branżową szkołę I stopnia, 2-letnią branżową szkołę II stopnia oraz zlikwidowała gimnazja.

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
  - a) podstawowe,
  - b) gimnazja,
  - c) ponadpodstawowe;
- 3) szkoły policealne;
- 4) uczelnie.

3. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwo) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

4. Uczelnie realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

- 1) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujący w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 2) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami i wydziałami zamiejscowymi.

5. Studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelniach lub instytutach, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

6. Szkoły doktorskie funkcjonujące od roku akademickiego 2019/20 są zorganizowaną formą kształcenia doktorantów, prowadzoną przez uprawnione uczelnie i instytuty w co najmniej dwóch dyscyplinach. Kształcenie przygotowuje uczestnika do uzyskania stopnia doktora i kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej.

Methodological notes

1. The education system in Poland functions according to the Act of 14 December 2016, Law on School Education (Journal of Laws 2021 item 1082, as amended), the Act of 7 September 1991 on the Education System (Journal of Laws 2021 item 1915) and the Act of 20 July 2018, Law on Higher Education and Sciences (Journal of Laws 2021 item 478, as amended).

Since 1 September 2017, the new school system has been implemented, introducing 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary school, 3-year stage I sectoral vocational school, 2-year stage II sectoral vocational school. Lower secondary schools have been abolished.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary establishments;
- 2) schools for children and youth and for adults:
  - a) primary schools,
  - b) lower secondary schools,
  - c) post-primary schools;
- 3) post-secondary schools;
- 4) higher education institutions.

3. Data comprise schools and establishments managed by central (government) administration units and local government units (gminas, powiats and voivodship), as well as by other legal and natural persons.

4. Higher education institutions provide full-time and part-time programmes of education. Data regarding higher education institutions:

- 1) comprise foreigners studying in Poland (including students at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 2) do not include Poles studying abroad.

Data on **students and graduates** are given according to the seats of higher education institutions including their branches and branch basic organisational units.

5. Non-degree postgraduate programmes – a level of education open to first cycle degree holders and provided by higher education institutions or institutes, leading to the award of postgraduate qualifications.

6. Doctoral schools operating from the 2019/20 academic year are an organised form of doctoral education, provided by authorised higher education institutions and institutes in at least two disciplines. The education prepares students for doctoral degree and ends upon submitting the doctoral dissertation.

7. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego i szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) uczelni – prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – w dniu 30 listopada).

8. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

7. Data regarding:

- 1) pre-primary education and schools (excluding higher education institutions) are given as of the beginning of the school year; data concerning graduates – as of the end of the school year;
- 2) higher education institutions – are presented as of 31 December (until the 2017/18 academic year – as of 30 November).

8. The presented information, except for the data on higher education institutions, has been compiled on the basis of the Educational Information System administered by the Ministry of Education and Science.

Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions, except for the data on some higher schools run by churches and other religious associations, have been compiled on the basis of POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the Ministry of Education and Science.

DZIAŁ IX OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi metodologiczne

1. Prezentowane w dziale dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji, z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych – od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. – domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych. Od 2019 r. dane dotyczące lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry: – posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych), – płatników składek ZUS, – podmiotów wykonujących działalność leczniczą, – praktyk lekarskich, – praktyk pielęgniarek i położnych. Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy. W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika, opartymi o metodę sprawozdawczości. Dane dotyczące farmaceutów, fizjoterapeutów i diagnostów laboratoryjnych opracowywane są na podstawie sprawozdawczości. Dane prezentowane są według głównego miejsca pracy. Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze przekraczającym pełny etat oraz niepełnozatrudnione w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Dane o osobach posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego podaje się na podstawie centralnych rejestrów osób posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego prowadzonych przez naczelne rady samorządów zawodowych lekarzy i lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych oraz farmaceutów.

3. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów** podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

CHAPTER IX HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

Methodological notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – presented in this chapter are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration, excluding health care in prisons.

2. Information on **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices since 2006, pharmacies and since 2005 – social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs. Since 2019, data on doctors, dentists, nurses and midwives have been compiled based on administrative sources, including registers: – of licensed to practice (doctors and dentists, nurses and midwives), – of ZUS contribution payers, – of entities performing medical activity, – of doctors' practices, – of nurses and midwives practices. Data concern persons working directly with a patient, irrespective of the primary workplace. Due to the transition to a new source, the data are incomparable with the data published in the previous editions of the Yearbook, based on reporting method. Data on pharmacists, physiotherapists and laboratory diagnosticians have been compiled based on reports. Data are presented according to the primary workplace. Data concern persons working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund. Data include full-time employed persons, over-time as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including trainees. Data about persons entitled to practise medical profession are quoted on the basis of central registries of persons entitled to practise medical profession conducted by supreme councils of the following professional governments: doctors and dentists, nurses and midwives and pharmacists.

3. **Consultations provided by doctors and dentists** are presented together with preventive examinations, also with consultations provided in admission rooms in general hospitals and with opinions of military medical commissions.

4. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych.

5. Jednostkami systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego są:

- szpitalne oddziały ratunkowe;
- zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, z którymi zawarto umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Z systemem współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielenia świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

6. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

7. Dane o **opiece nad dziećmi do lat 3** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz. U. z 2022 r., poz. 1324, z późn. zm.), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

8. Dane dotyczące **wspierania rodziny** oraz **pieczy zastępczej** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447, z późn. zm.).

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom, m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego

9. Dane o **placówkach i świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2022 r. poz 447, z późn. zm.).

4. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards.

5. Units of the State Emergency Medical Services are:

- hospital emergency wards;
- emergency medical teams, including medical air rescue teams with which health care service contracts have been concluded.

Trauma centres and hospital organisational units specializing in providing health services necessary for medical rescue cooperate with the system.

6. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

7. Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to the Act of 4 February 2011 (Journal of Laws of 2022 item 1324, as amended). Childcare can be organized in the form of nurseries, children's clubs or provided by day carer or nanny.

8. Data concerning **family support** and **foster care** are presented according to the Act of 9 June 2011 on Family Support and Foster Care System (Journal of Laws of 2022 item 447, as amended).

Family support shall also be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family day – support centre or a specialists guidance.

9. Data concerning **social welfare facilities and social assistance benefits** are presented according to the Act on Social Assistance of 12 March 2004 (Journal of Laws of 2022 item 447, as amended).

Uwagi metodologiczne

Kultura

1. Dane dotyczące **bibliotek** oparte są na sprawozdawczości rocznej. Kategoria biblioteki instytucji naukowych obejmuje działalność Biblioteki Narodowej, bibliotek Polskiej Akademii Nauk i jej placówek, bibliotek szkół wyższych i jednostek badawczo-rozwojowych oraz innych bibliotek, którym na mocy ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2393) nadano status biblioteki naukowej. Do grupy tej zaliczono również biblioteki fachowe towarzystw naukowych. Natomiast dane o naukowych bibliotekach publicznych i pedagogicznych ujęto odpowiednio w bibliotekach publicznych i pedagogicznych. Dane dotyczące bibliotek zakładów pracy nie obejmują bibliotek beletrystycznych.

2. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

3. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

4. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia na zewnątrz.

5. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

6. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,

Methodological notes

Culture

1. Information concerning **libraries** is based on annual reporting data. The category libraries of scientific institutions includes the activity of the National Library, libraries of the Polish Academy of Science and its branches, libraries of higher education institutions and research-development units as well as other libraries which, on the basis of the Act on Libraries, dated 27 June 1997 (Journal of Laws 2022 item 2393), were granted the status of a scientific library. Professional libraries of scientific societies are also included in this group. However, data concerning scientific public and pedagogical libraries were included respectively in public and pedagogical libraries. Data concerning workplace libraries do not include belletristic libraries.

2. **A book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while **a brochure** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

3. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

4. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A library user is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

5. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

6. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, distinguished in terms to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,

- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
  - działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
  - działalność rozrywkową estradową.
7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy).
- Wśród kin stałych wyróżnia się:
- miniplexy – posiadające od 3 do 7 sal,
  - multiplexy – posiadające 8 sal i więcej.

Turystyka

1. Termin **turystyka**, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. **Baza noclegowa turystyki** – dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery prywatnych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościńce) oraz obiekty w trakcie kategoryzacji,
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hostele, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o **obiekтах i miejscach noclegowych** turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,
- entertainment activities.

7. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital).

Among fixed cinemas one can distinguish:

- miniplexes – equipped with 3 to 7 screens,
- multiplexes – equipped with 8 screens and more.

Tourism

1. Term **tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No.692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term “tourism” are defined as visitors. This group comprises:

- tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,
- one-day visitors, i.e., persons who did not spend the night at the place visited.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar establishments and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent).

Within:

- hotels and similar establishments, the group “other hotel establishments” has covered establishments which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns) as well as other hotel establishments during categorization,
- other establishments, the group “miscellaneous establishments” includes establishments which do not correspond to conditions expected in particular establishments, and other establishments used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. Establishments and places temporarily inactive due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **establishments and the number of beds** for tourists.

4. Dane o **miejscach noclegowych** wykazano według stanu w dniu 31 lipca; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych.

5. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. **Stopień wykorzystania miejsc noclegowych** lub pokoi – jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

7. **Placówki gastronomiczne** w turystycznych obiektach noclegowych obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadłodajnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnię, pijałnię, lodziarnię, bufety itp.

Sport

1. Począwszy od 2002 r. informacje o uczniowskich klubach sportowych UKS i wyznaniowych klubach sportowych oraz klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

3. W tabl. 18 w kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka dyscyplin sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych dyscyplin sportowych stosuje się różne granice wieku.

W kategorii **trenerów i instruktorów** sportowych jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku dyscyplinach sportu.

4. Data on **number of beds** are presented as of 31 July; these data concern whole year's and seasonal places.

5. **Foreign tourists** using tourist accommodation establishments are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

6. **Occupancy rate of bed places or rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

7. **Catering establishments** in collective tourists accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities also include: cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

Sport

1. Since 2002 information regarding student sports clubs UKS and religious sports clubs as well as sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

2. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

3. In tabl. 18 in the categories **persons practicing sports**, one person may be indicated more than once, depending upon the number of disciplines practiced. Persons exercising are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual disciplines.

In the categories **coaches and sports instructors**, one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports disciplines taught.

Uwagi metodologiczne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową.

2. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów:

- **domy towarowe i handlowe** są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 m² do 1999 m²,
- **supermarkety** są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu,
- **hipermarkety** są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

3. **Targowiska** są to wyodrębnione tereny i budowle (placze, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazały).

Methodological notes

1. Information in this chapter; unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

2. The division of stores by organizational forms was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold:

- **department stores and trade stores** – are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 m² to 1999 m² for trade stores,
- **supermarkets** – are stores with a sales floor from 400 m² to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods,
- **hypermarkets** – are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

3. **Marketplaces** are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or daily (bazaars).

DZIAŁ XII LEŚNICTWO

Uwagi metodologiczne

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) lasów publicznych stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w wieczność przez:

– Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez ministra właściwego do spraw środowiska,

– jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),

– jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa,

b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu);

2) lasów prywatnych stanowiących własność:

a) osób fizycznych,

b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,

c) spółdzielni produkcji rolniczej,

d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do powierzchni lasów zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha:

– pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),

– przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowizny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

3. Do gruntów związanych z gospodarką leśną zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szlaki leśne, miejsca składowania drewna itp.

4. Przez odnowienia rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu uszanowanego lub usuniętego:

1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;

2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

5. Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni miasta.

CHAPTER XII FORESTRY

Methodological notes

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) public forests owned by:

a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:

– State Forestry Organizational Entity „State Forests” (abbreviated as „State Forests”) supervised by the minister responsible for the environment,

– nature protection units (national parks),

– organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the National Support Centre for Agriculture,

b) gminas (including gminas which are also cities with powiat status);

2) private forests owned by:

a) natural persons,

b) land held in common by all or part of the residents of a village,

c) agricultural production co-operatives,

d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest area is land of contiguous area of at least 0.10 ha:

– covered by forest vegetation (wooded area),

– temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, food plots).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

3. Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

4. Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;

2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

5. Forest cover (forest cover indicator) has been calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the city.

Uwagi metodologiczne

1. W ramach PKD 2007 wyodrębniono „Przemysł” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano metodą przedsiębiorstw. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych, ust. 5.

3. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;

2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;

3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;

4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;

5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję ceny bazowej podano w uwagach ogólnych, ust. 8.

Jako **ceny stałe** przyjęto:

– ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,

– ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

Methodological notes

1. Within NACE rev. 2 the item "Industry" was introduced as an additional grouping, including sections "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

2. Data were compiled using the enterprise method. The definition of the enterprise method is presented in the general notes, item 5.

3. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production. Sold production of industry includes:

1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;

2) the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial;

3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement.

4) the value of products in the form of settlements in kind;

5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of basic price is presented in the general notes, item 8.

As **constant prices**, the following prices were adopted:

– 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,

– 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

4. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

5. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

DZIAŁ XIV BUDOWNICTWO

Uwagi metodologiczne

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według grup PKD opracowano metodą przedsiębiorstw. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych, ust. 5.

3. **Produkcja sprzedana budownictwa** ogółem dotyczy całkowita działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności budowlanej, jak i niebudowlanej.

4. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zlecniodawców.

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

7. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

CHAPTER XIV CONSTRUCTION

Methodological notes

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section „Construction”, employing more than 9 persons.

2. Data according to NACE rev. 1.1 groups were compiled using the enterprise method. The definition of the enterprise method is presented in the general notes, item 5.

3. **Total sold production of construction** concerns the total activity of an economic entity, i. e.: both construction and non-construction production.

4. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration – conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system for outside clients.

5. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification Types of Constructions (PKOB).

6. Data on **buildings completed** (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (the expanded part only).

7. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contact, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

DZIAŁ XV TRANSPORT

Uwagi metodologiczne

1. Dane o **pojazdach samochodowych i ciągnikach** zarejestrowanych według stanu w dniu 31 grudnia od 2009 r. pochodzą z centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych.

Do roku 2010 dane nie obejmują również pojazdów posiadających pozwolenia czasowe wydawane w końcu danego roku. Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

2. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów).

CHAPTER XV TRANSPORT

Methodological notes

1. Data on **road motor vehicles and tractors** registered as of 31 December, since 2009 has come from central vehicle register maintained by Ministry of Interior. Data do not include vehicles being devoid of car registration.

Up to 2010 data does not include also vehicles having temporary permission given by the ending of reference year. Temporary permission is passed by about 30 daily period with the aim of take care of formality be connected with vehicle registration and received ordinary registration book.

2. Data concerning **air transport** include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules).

Uwagi metodologiczne

Methodological notes

Finanse publiczne

Public finance

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy od 1 stycznia 2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2267, z późn. zm.).

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units, incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining such processes since 1 January 2010 is the Act of 27 August 2009 on Public Finances (Journal of Laws 2022 item 1634, as amended) and regulations introducing the Act on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, as amended). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (Journal of Laws 2022 item 559, as amended), the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (Journal of Laws 2022 item 1526, as amended), the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (Journal of Laws 2022 item 2094, as amended) as well as the Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units (Journal of Laws 2022 item 2267, as amended).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyniku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

2. The presented data include information regarding revenue, expenditure and budgets result of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on Public Finances.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of

z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513, z późn. zm.).

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działań obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

6. Fundusze unijne są wdrażane poprzez instrumenty w ramach następujących polityk społeczno-ekonomicznych Wspólnot Europejskich: Polityki Spójności (dla której strategicznym dokumentem w Polsce są Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia NSRO), Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) oraz Wspólnej Polityki Rybołówstwa (WPRyB).

Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyB) w Polsce w latach 2014-2020. Instrumentami realizacji Umowy Partnerstwa są krajowe programy operacyjne i regionalne programy operacyjne.

Finanse przedsiębiorstw

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody ogółem (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;

2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów; łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;

3) pozostałe przychody operacyjne (związane pośrednio z podstawową działalnością podmiotu), do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości

the Minister of Finance of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws 2022 item 513, as amended).

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

5. Information concerning the budgets of local government units is presented on the basis of reporting by the Ministry of Finance.

6. EU funds are implemented through the instruments within the following socio-economic policies of the European Communities: Cohesion Policy (for the strategic document in the Polish National Strategic Reference Framework NSRF), the Common Agricultural Policy (CAP) and Common Fisheries Policy (CFP).

The Partnership Agreement is a document defining the intervention strategy for European funds under the three EU policies: cohesion policy, common agricultural policy (CAP) and common fisheries policy (CFP) in Poland in 2014-2020. The Partnership Agreement implementation instruments are national operational programs and regional operational programs.

Finances of enterprises

1. The financial results of enterprises are presented are adjusted to the Accounting Act dated 27 September 1994 (Journal of Laws 2021 item 217).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Total revenues (sums received and due) include:

1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;

2) net revenues from sale of goods and materials (including sums due from the sale of reuse packages);

3) other operating revenues (indirectly related to entity's main activity), to which the following are included: profit on disposal of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge (including donations), damages, provision reversal, revaluation of non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets or from investments in real estate and rights, and since 2016 also revenues from extraordinary events;

i prawa, a od 2016 r. również przychody związane ze zdarzeniami losowymi;

4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczony na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;

2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);

3) pozostałe koszty operacyjne (związane pośrednio z działalnością podmiotu), do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, a od 2016 r. również straty związane ze zdarzeniami losowymi;

4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

6. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego

4) financial revenues, i.e. revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;

2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;

3) other operating costs (indirectly related to the entity's main activity), to which the following are included: loss on disposal of non-financial fixed assets, i.e. surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (losses from business transactions in progress), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining social fatalities, donations or fixed assets received free of charge, and since 2016 also losses from extraordinary events;

4) financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, until 2015 corrected by result on extraordinary events.

6. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations. It includes:

- the current part i.e., the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part i.e., a difference between the state of provisions and assets, by virtue of deferred tax (because of the temporary

(w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami rachunkowymi) na koniec i na początek okresu sprawozdawczego.

7. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

8. Relacje ekonomiczne obliczono następująco:

1) wskaźnik poziomu kosztów jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;

2) wskaźnik rentowności obrotu:

– **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,

– **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.

9. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

10. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

11. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu).

differences between the gross financial result and the basis for taxation resulting from the different moments of the income and cost statement, in accordance with the tax and accounting regulations) at the end and the beginning of the reporting period.

7. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

8. The economic relations were calculated as follows:

1) cost level indicator as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;

2) turnover profitability rate:

– **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,

– **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity.

9. Current assets include: stocks and short-term dues: investments (cash equivalents, short-term securities), inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of its due date).

10. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

11. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification).

DZIAŁ XVII INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

CHAPTER XVII INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Uwagi metodologiczne

Methodological notes

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. (Dz.U. Nr 90, poz. 529),

1. Investment outlays are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or the improving (rebuilding enlargement, reconstruction or modernization) existing fixed capital items, as well as outlays on so-called initial equipment for the investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., irrigation and drainage, land quality improvements, livestock (basic herd), long-term plantings and interest on investment credits and loans for the period of investment implementation.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e. g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding one year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 January 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- the value of land recognised, since 1 January 1991, as a fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated

- prawa użytkowania wieczystego gruntu uznane-go od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgod-nie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 wrze-snia 1994 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.).

4. Wartość brutto środków trwałych jest to war-tość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżą-cych cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 grudnia należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
- przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżą-cych nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzo-ne od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę we-dług wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej we-dług stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z po-stanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz.U. Nr 7, poz. 34).

12 December 1990 (Journal of Laws No 90, item 529),

- right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 January 2002, in accordan-ce with Accounting Act, dated 29 September 1994 (Journal of Laws 2021 item 217, as amended).

4. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or ma-nufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 December:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
- before 1 January 1995 – the value at replace-ment prices of September 1994,
- after 1 January 1995 – the purchase or manu-facturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fi-xed assets in the national economy made as of 1 January 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 January 1995, regarding the depreciation of fi-xed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

Uwagi metodologiczne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r.

2. **Produkt krajowy brutto** obrazuje końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wszystkich sektorów własności albo wszystkich krajowych sektorów instytucjonalnych lub sumie wartości dodanej brutto wszystkich sekcji i działów powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów.

3. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Prezentowane dane za lata 2010–2020 zmieniło w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika głównie w wyniku wykorzystania nowych i aktualizacji istniejących źródeł danych, reklasyfikacji do sektora instytucji rządowych i samorządowych jednostek publicznych, które nie spełniają kryterium rynkowości, zgodnie z ESA 2010 oraz dostosowania metod implementacji rekomendacji Eurostatu w ramach harmonizacji systemu rachunków narodowych w Europejskim Systemie Statystycznym (szczegółowy opis zmian znajduje się w notatce informacyjnej GUS „Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 2010–2020. Wpływ zmian na główne agregaty makroekonomiczne” z dnia 7 października 2022 r., dostępnej na stronie <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/>).

5. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym” dostępnej na stronie HYPERLINK „<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/rachunki-regionalne/zeszyt-metodologiczny-produkt-krajowy-brutto-i-jego-elementy-w-ujciu-regionalnym,9,1.html>”.

Methodological notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)”, introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013.

2. **Gross domestic product** illustrates the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added of all ownership sectors or all domestic institutional sectors or to the sum of gross value added of all sections and divisions, increased by taxes on products less subsidies on products.

3. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Data presented for 2010–2020 have been changed in relation to those published in the previous edition of the Yearbook mainly as a result of using new data sources and updating existing data sources, reclassification to the general government sector public units that do not meet the market criterion, according to ESA 2010 and adjusting the methods of implementing Eurostat recommendations as a part of the harmonization of the system of national accounts in the European Statistical System (detailed description of the changes can be found in Statistics Poland press release “Information of the Statistics Poland on the revision of national accounts in 2010–2020. Impact of the changes on the main macroeconomic aggregates” of 7 October 2022, available at <https://stat.gov.pl/en/topics/nationalaccounts/annual-national-accounts/>).

5. Information concerning regional accounts is included in the publication „Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown” available on website HYPERLINK „<https://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/regional-accounts/methodological-report-gross-domestic-product-and-its-elements-in-the-regional-breakdown,4,1.html>”.

DZIAŁ XIX PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

CHAPTER XIX ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Uwagi metodologiczne

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem **REGON**, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. 2022, poz. 459, z późn. zm.) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. (Dz. U. poz. 2009, z późn. zm.) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

Od 2014 r. liczba podmiotów w podziale według sektorów własności i sekcji może wystąpić bez jednostek, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

Methodological notes

The **National Official Business Register** hereinafter referred to as **REGON**, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics of 29th June 1995 on public statistics (Journal of Laws 2022 item 459, as amended) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 30th November 2015 (Journal of Laws item 2009, as amended) on the manner and methodology of running and updating the national register of business entities, design application, questionnaires and certificates.

In the REGON register are registered entities of the national economy (called legal units), that is legal persons, organizational units without legal personality and natural persons conducting economic activity.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

Since 2014 the number of entities according to ownership sectors and sections can occur without units for which the information on the kind of ownership does not occur in the REGON register.